

לבלאט י"ה:

כהנא מור	אהרן לואט
מלכה אופק	איובי מיה
סביף ליפו	אלביט עדי
עמיאל שקד	ארטוב נופר
פז רומ	ארליק אביב
פימנטל עומר	הונפיל אלי
פרן אלעז	הילינסקי אל
צובי אורי	בר עלמה
קורנפילד אמיר	הכספי הנט צניאל
שופן אושיר	והבה אל
שפירר נועה	

איחולי דרפק צלחה עלו והצליו.

*לכל התלמידים/ות המחנכים/ות חופשה נעימה בה תאטרו כוחות
לקראת השנה הבאה.*

מן הארכיון

כשפתח נפתחת הצלת

עכשיו כשפתח נפתחת הצלת
מולי המרחק
והפוח נושבת -
ואני עוד בפתח עומד
עומד כמרותק...

א. מכל האנשים שהיו לעמוס.
מכל החומות שהיו להרוס.
מכל המפות שהיו עוד לפרוס -
סלף כהר אבי את הצדק.
ה. את כל השאלות שהיו לי לשאל
וכל הימים שהיו לי ללצל
ואת כל חסאי שהיו לי לאחול -
חבקה כהר אמי אל הצדק.

ט. את כל הציצה שצריק להכין.
את כל הציב עים שצריק להבחין.
את כל השיקים שהיו לפרוחי -
לקחתי עמי אל הצדק.

י. האם השבילים שארצה לנסות
ואם האמת שארצה לכסות
וכל שליאותי שארצה לעשות -
יבואו עמי אל הצדק?

עכשיו כשפתח נפתחת הצלת
מולי המרחק
והפוח נושבת -
ואני עוד בפתח עומד
עומד כמרותק...

לקראת בחירת ועד חכם לאגודה

שלום לכל בית כפר מנחם,

כהונת ועד האגודה הנוכחי מתקרבת לסיומה ולאחר שלוש וחצי שנים הגיע הזמן לבחור ועד חדש. לפיכך, נקיים בסוף חודש יולי/תחילת אוגוסט בחירות לוועד האגודה הקהילתית.

זכינו לגדול ולגור בכפר מנחם, הישוב היחיד במועצה שקיימות בו כל התשתיות הדרושות לחיות ברמת חיים גבוהה ועם מגוון שירותים ופעילויות שאינם מביישים ישוב עירוני. רבים אינם מבינים או מודעים לכך שה"קסם" של ניהול הישוב נעשה ע"י ועד נבחר של מתנדבים ועוד שני אנשים בשכר (אפרת וזאב) וכמובן ועדות של מתנדבים בנושאים שונים. אנו קוראים לכל מי שהוא חבר אגודה ורוצה לתרום לישוב בו הוא גר, לקדם נושאים בישוב, לפתור בעיות, להשפיע ולהיות מעורב להציע מועמדותו ולהתמודד. הועד כולל עד 10 מושבים והבחירות אליו אישיות.

אל תסתכלו ימינה ושמאלה ותגידו "זה לא אני / אני לא יכול / אין לי זמן / שהשכן שלי יתמודד / אין לי סיכוי לשנות" וכד'. אין מישהו אחר. אם אתם רוצים להשפיע על הישוב ועל רמת החיים שלכם ושל שכניכם, להמשיך דברים טובים או לתקן דברים שבעיניכם צריכים להיעשות טוב יותר, מקומכם בוועד.

למי שאינו מכיר או התעניין עד כה, יש נושאים המטופלים ישירות על ידי הועד ויש המטופלים תחת כנפי הועד בוועדות שונות: חינוך גיל רך וחברתי, תרבות, איכות סביבה, גינון, תאורה, ניהול כספי ועוד ועוד. זהו אמנם אינו מכתב סיכום על פעילות הועד, אבל אפרט **חלק** מהנושאים בהם עסקנו והתקדמנו בשנים האחרונות בכדי שכולנו נבין מה יכולת ההשפעה שלנו ובמה הועד עוסק:

1. חינוך: ניהול המעבר הדמוגרפי מחינוך הגיל הרך לחינוך החברתי תוך סגירת גנים ופתיחת מסגרות לחינוך החברתי והסבת מבנים, החלפת מנהלות מערכות החינוך.
2. תרבות: הסדרת ניהול התרבות ותכנית התרבות
3. קהילה ושרותים: הובלת המאבק ב"דלילה", סיוע למאבק על כביש 383, הסדרת המחלוקת על כספי הפיתוח שייצגה פשרה סבירה והוגנת, איפשרה השלמת הסכם הגישור ואיפשרה פיתוח תשתיות, פתיחת פאבליק אוטישקין כמקום מפגש קהילתי/חברתי, הרחבת שעות פתיחת הדואר והתאמתן לאוכלוסיית העובדים בחוף ועוד
4. תשתיות: הסדרת פינות מיחזור, הצללות בגני המשחקים, סיום תכנון דרך סובבת צפית (הדרך המקשרת) והכנתה למכרז, החלפת תאורה לתאורת לד, בירזיות במקומות ציבוריים ועוד
5. גינון: המשך טיפוח הגני בישוב, ביצוע פרויקטים לשיפור הנוף כמו פרויקט צל ועץ בו ניטעו עצים נוספים ברחבי הישוב ומוחלפים עצים שלא התפתחו 10 שנים בהרחבה, תמיכה בפרוייקט שדרת עצי הזית בכניסה ועוד
6. ביטחון: הקמת ועדת ביטחון ומתן קדימות לנושא כולל התקנת שערים בישוב, הסדרת תפקיד רכז הביטחון ותגמול בהתאם ועוד
7. בטיחות: טיפול במפגעים שונים, סגירת גבעת הילדים בשעות הלחץ לתנועה, התקנת תחנת איסוף נוספת ל"אלה" בהרחבה, השתתפות בתכנון הכיכר שבין בית העלמין ל"אלה" ועוד.
8. עבודה משותפת עם הועד המקומי לקידום נושאים שונים, בכלל זה תכנון, מימון וביצוע פרויקטים שונים בישוב במאות אלפי ש"ח לאורך השנים.

לקראת הבחירות נפרסם לו"ז לאסיפה בה נאשר את הדוחות הכספיים של 2017, נקיים הסבר על האגודה, הועד והוועדות השונות ונאשר קבלת חברים חדשים (תנאי קבלה בסיסי: תושבות של למעלה מ 13 חודשים בכפר מנחם).

בכבוד רב ובהצלחה,

דרור אבודרם, יו"ר הועד, בשם הועד
(אביב כהנא, אבנת רומבלסקי, אסף אוזן, חיים איובי, טלי מגידש, יגאל ברק, עמרי ברזילי, שלומי גרבר, שלומי שקד)

צוות חירום ישראלי

צוות החירום היישובי (צח"י) יחד עם צוות יפתח (צוות התערבות רפואית) ממשיכים לשמור על כוננות וערנות ביישוב ומסביבו. לשמחתנו השנה האחרונה חלפה יחסית ללא אירועי חירום משמעותיים והמקרים הבודדים שהתרחשו ביישוב טופלו באופן מקצועי ומהיר, ולצערנו כביש 383 הסמוך ממשיך לגבות קורבנות. הצוותים שלנו מגיעים לרוב ראשונים למקום האירוע ומגישים עזרה דחופה עד להגעת גורמי רפואה נוספים וכוחות הביטחון.

חשוב חשוב : נא שימרו את הטלפונים ואת דרכי ההתקשרות לנציגי הצוותים בטלפונים הניידים ובמקום בולט גם בבית והדריכו את בני המשפחה למקרה הצורך. מי שרוצה מגנט למקרה עם הפרטים נא לפנות אלי או אל גידי. מצורף כאן עותק מצולם.

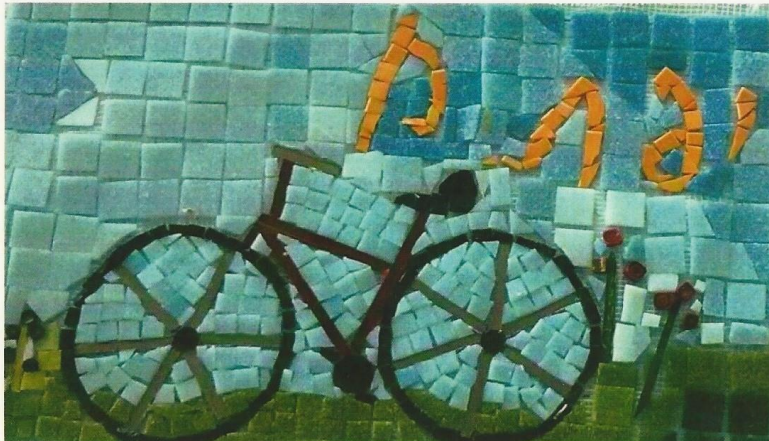
בחודש יולי הקרוב יקיים הצוות תרגולת נוספת בליווי מדריך מקצועי בשיתוף המועצה. נשמח לספר לכם על התרגיל והמסקנות בסיומו.

אביב קוחל

בכפר מנחם קיים צוות כוננות רפואית בשם צוות יפתח.

הצוות הוא צוות חירום

המיועד לטפל במקרי חירום בלבד במצבים מסכני חיים

איך תפעל במקרה חירום?

חייג לכוחות ההצלה הלאומיים:

100 - משטרה

101 - מגן דוד אדום

102 - כיבוי אש

103 - חברת השמל

כיצד מפעילים את צוות יפתח?

1. חייג לקב"ט, ראש צוות צח"י או לרכזת הצוות ותאר את האירוע.
2. ציין מיקום מדוייק וכן אילו כוחות נוספים נדרשים לטיפול במקרה (מגן דוד אדום, משטרה, כיבוי אש וכו')
3. השאר את הטלפון שלך זמין.

טלפונים חיוניים ביישוב: רב"ש 052-3919369

רכז צוות צח"י 054-7455496 | רכזת צוות יפתח 058-5858615

אגודת הישוא

בשבועות נערכו בניצוחה של **רות ברוידא** שתי חגיגות בסימן חידוש והתחדשות. בערב החג התכנסנו על הדשא לערב שירה בציבור בסימן גבינות ויין. מתחם המסיבה היה יפהפה ונערך בטוב טעם. בשני צדיו גבינות, ולחם משובח ועוגות גבינה, (שהובאו לתחרות שהוכרזה לכבוד החג) ובמרכז שולחנות ערוכים, עם כלחם נאים ותאורה מושקעת. הערב היה אלגנטי, איכותי ומוקפד בכל היבטיו. עזרו בהכנות - ירדן תל אור ותמי יבלונקה על כל העבודה ולצדן קבוצה גדולה של בחורות והחורים, שעזרו בקישוט המקום והכנתו לחגיגה וחיים יפרח אשר על התאורה. ענבל בקהל הנחתה את השירה בציבור בחן ושמחה.

צילום: ירדן תל-אור

ביום החג התכנסנו לטקס ביכורים, ששילב ישן וחדש. על קונצפציית הטקס עמלו **נועה גולדברג-לוינהיים** ורות ברוידא. לדבריהן, אי אפשר היה להסתפק במסורת, כי הענפים החקלאיים בתחומי הקבוץ הצטמצמו ומאידך, הקהילה התרחבה והן רצו לתת ביטוי ליכולות כל התושבים. אף על פי כן שולבו בטקס מרכיבים מסורתיים רבים (עם התאמה לשנות ה-2000). הוחלט על הבאת ביכורים ב-7 תחומים מגובשים (על משקל שבעת המינים) נבדלים וכוללים – ברכות של המקצועות והעיסוקים השונים בישוב. **נועה גולדברג-לוינהיים** בנתה וניסחה את התחומים וזהר תל אור עיצב את הבמה המחודשת. על המחולות הופקדו **אסתי אלברט** (החברות והילדים), **הילה הס** (ילדי גבע) ו**נטע קריספין** (רקוד האפרוחים). על התפאורה שקדו **דקלה חומסקי**, **ירדן תל אור**, **רוני פולק**, **רמית בירן**, **ענת ברקול** ותמי יבלונקה. הנחו **ניצן סולומון ואירית פז**. תודה מיחדת לרותם בר אילן על עיצוב פרסום לאירועים ולאנואר, שסייע בהבאת חבילות החציר לדשא ולשטח הטקס בשדה **למשפחת אל עזי** בהכנת השטח לטקס באזור הרפת. יבורך גם **אלעד בן אריה**, שהיה בסוד העשייה, פירגן, אישר, תמך והושיט יד ושיקול דעת וכמובן, התודה והברכה לרות ברוידא שידה ורוחה היו בכל. יבורכו כל העוסקים במלאכה שנזכה להרבה חגים מושקעים ומוצלחים כאלה.

צילום: אמנון זלינגר

מיצגון החינוך

שינויים ארגוניים בהנהלת מערכת החינוך

בשנים הקרובות מצופה לעליה מבורכת במספרי הילדים במסגרת החינוך החברתי (א'–י"ב) תוך צמצום במספר הילדים במערכת הגיל הרך (0-6). לאור זאת התקבלה בפורום החינוך החלטה על שינוי במבנה הארגוני של מערכת ניהול החינוך בכפר מנחם. כך, קיבלה על עצמה מיכל מנור תפקיד של ניהול-על על המערכת, תוך קבלת אחריות ישירה גם על ניהול מערכת הגיל הרך. נאחל לה הצלחה רבה בתפקיד! בימים אלו אנו לקראת סיום איוש התפקידים השונים של הצוותים למסגרות חץ ומועדון. הודעה מסודרת על כך תצא בהמשך. **כנרת אמויאל** תמשיך למלא תפקידה כרכזת גבע ותיתן מענה להורים ולצוות המדריכים ברמה המקצועית

תודה לרעות רוקח ופרידה...

קהילת כפר מנחם אומרת תודה לרעות. מסיבת הפרידה **מרעות רוקח** תיערך ביום ג' 3.7.18 בשעה 18:00 בבריכה. כל הילדים וההורים מוזמנים. מאחלים גם לרעות הצלחה רבה בהמשך דרכה!

אילנות פריחה של יצירות רוקח לבית כפר מנחם

בימים אלו אני מסיימת את תפקידי כמנהלת מערכת החינוך החברתי קהילתי בכפר מנחם. ארצה בהזדמנות זו להודות על תקופה ארוכה, ארבע וחצי שנים שהפקדתם בידי את העשייה והחינוך ליקרים לכם מכל ולאחל באמונה שלמה המשך בנייה וביסוס של המערכת עבור הילדים הנוער והקהילה. הגעתי לקיבוץ, "יישוב" בשפה של הקיבוץ המתחדש, עם המון רצון ותקווה לתת לילדים והנוער את המענה החינוכי הטוב ביותר. גיליתי קהילה גדולה, אכפתית, מעניינת, עם רצון לגיבוש זהות חדשה, תוך שמירה על העבר ועל המסורת ואין מקום טוב מהחינוך בכדי להעניק את זה – החינוך, שמאז ומתמיד מהווה את הלב והמראה של הקהילה בה מתקיים. **המטרה המרכזית היתה להשיב את אמון הציבור במערכת החינוך החברתי, ולתת מענה חינוכי תואם גיל לכל הילדים והנוער.**

יחד עם צוותי המדריכים לאורך השנים, פורום החינוך, הנהלת האגודה וההורים הצלחנו לייצר רצף חינוכי מכיתה א' עד כיתה יב'. בחינוך החברתי לוקחים חלק 80% מכלל ילדי היישוב. אמנם, לא כל ילדי היישוב לוקחים חלק, אך כל אחד ואחת יודעים שיש להם כתובת. ילדי א-ג' בגבע, ילדי ד-ו' בחץ והנוער במועדון נעורים.

הפעילות בחינוך החברתי מגוונת לאורך כל השנה, פרוייקט חלוקת הזרים לחברים שורדי השואה, הפקת מסיבת חנוכה ויום ההולדת של הקיבוץ, יום המשפחה, פורימון לילדי גבע, חץ והגיל הרך, הנדידה בפסח, השתתפות בטקסים, סדנאות מיניות ומניעה, הרצאות להורים, טיולי מוסד, החופש הגדול, ועוד שנעשה ועוד יעשה. כל זאת לצד העבודה העיקרית והמהותית של הצוותים: יצירת מרחב חינוכי בבתי הילדים והמועדון עם פעילות חינוכית עשירה על בסיס יומי.

עברנו יחד בתקופה רגעים שמחים של יצירה ורגעי שיא רבים, ויחד עם זאת גם תקופות מורכבות וקשות, בהם העמיקה תחושת החיבור והשייכות שלי לקהילה והתגבר החוסן של כולנו, מלחמת צוק איתן, מותו של יפתח ז"ל, שימשיך וילווה את כולנו, והתמיכה שנתתם לי כשאבא שלי נפטר, ואני זוכרת ומוקירה זאת.

אני רוצה להודות, לכל אחת ואחד שקוראים את המילים הללו, ואני יודעת כפי שאתם יודעים שהייתם לי כבית, פתחתם את ליבכם, זכיתי להכיר אתכם, להוות אוזן קשבת, לחשוב יחד על מה החלומות לילדים והנוער, כיצד להתמודד עם הקשיים שבדרך, נתתם בי אמון להוביל את המסגרת החינוכית, לנסות, לטעות, להצליח, לתת תקווה ולהראות את היכולות של החינוך להשפיע על קהילה שלמה.

תודה לצוות החינוך החברתי, על שלל אנשיו בעבר ובהווה, כל אחד ואחת מהם מגיעים עם המון רצון לעשייה ומשקיע מידי יום מחשבה, אהבה ורצון גדול להעניק לילדים והנוער את הטוב ביותר..

הדף קצר מלכתוב את כל האנשים שליווי אותי לאורך כל הדרך ולהם אני רוצה להודות, אני יכולה לעשות copy-paste לדף הקשר של הקהילה וזה יהיה נכון, אני רוצה להודות בכל זאת לדמויות שנתנו לתהליך שעברתי פה משמעות מיוחדת –

לחלי זלינגר, שפתחה לי דלת ונתנה מניסיונה, מקצועיותה והמון את תמיכתה, **אילת זייצוב**, שנתנה לי מתנה ענקית בדמותה, ליוותה אותי לאורך כל הדרך, הקשיבה, הכילה, לימדה אותי המון ועשתה אותי

טובה יותר. **ולכנרת אמויאל**, שאיתי מהיום הראשון בכפר מנחם ולימדה אותי דברים רבים על הקהילה, על חינוך, על מקצועיות וחברות.

לפורום חינוך המתחיל, היוצא והנכנס, המשאב הכי גדול של כפר מנחם הוא ההון האנושי שפה. לרן בן אשר, שליווה אותי, את הצוות וידע לתת את ההכוונה, העצה, לשאול את השאלות הנכונות ולהזכיר כל פעם למה אנחנו עושים את מה שעושים....

לזאב פצקיאריז, עמרי ברזילי ודרור אבודרם שהעשירו את ידיעותיי ומצאו דרכים יצירתיות למצוא את המשאבים על מנת לאפשר להגשים את השאיפות שלי למערכת ולחינוך החברתי.

ולילדים והנוער שכאן, אתם הלב הפועם של המקום. אני מודה ושמחה על כל הזדמנות לשיחה, לתהליך, לשיתוף במחשבות, ברגשות, בקשיים וההזדמנות להיות עבורכם בדרך. למדתי מכל אחת ואחד מכם על עצמי, על חינוך, על העולם.

המון הצלחה **למיכל מנור עצינוני** בתפקיד מנהלת העל של החינוך החברתי קהילתי, אני מאמינה בך ובטוחה שתובילי את התהליך באופן המקצועי, החינוכי והאנושי ביותר!

תהליכי שינוי למיניהם ובמיוחד בתוך קהילה ובחינוך לוקחים זמן, ההצלחה תלויה בתמיכה והסבלנות. תנו אמון, בצוות, במערכת, בעצמכם ומעל הכל – בילדים והנוער

הפרק שלי בכפר מנחם מסתיים, ואני יוצאת לדרך חדשה, לוקחת איתי אתכם ותקופה זו תישאר עימי תמיד.

רעות רוקח

בגיל הרך

בשנת תשע"ט ייפכו גני 'דקל' ו'זית' לגנים חד גילאיים: ילדי גן דקל הצעירים יעברו לגן זית ויחברו לצעירים שם, יחד ירכיבו את שכבת "החובה" ביישוב; ילדי גן תאנה יעברו לדקל ויהוו את שכבת ה"טרום חובה". בהצלחה לצוותים ושנת עשייה טובה!

חג התנועה בשומר הצעיר

בשבת הראשונה ביוני התקיים ביישוב חג התנועה. פעילים בני השכבות השונות עמלו על הכנת הפעילויות השונות ובניית המתקנים המרשימים כגון גלגל ענק וקרוסלה עשויים סנדוד עץ. באירוע התקיימו תחנות פעילות המייצגות את אירועי השיא של השכבות השונות בקן. במהלך הטקס נשאו הרכזים את דבריהם; נאמרו דברי פרידה **מענת פרן** שליוותה את הקמת התנועה ביישוב לאורך שנים רבות באהבה רבה; **עינת יובל** - נציגי פורום החינוך, ברכו את המשתתפים; חניכי יב' סיכמו את שנותיהם בקן; וחניכי ח' הציגו את כתובות האש עליהן עמלו רבות בשיתוף חניכים וחניכות משכבת ז'. תודה **לתו, דריו** ולבני הנוער שלקחו חלק בהכנת החג. חזק ואמץ!

צילום: דריו קלאפ

פסחים אחר התנועה

חג התנועה התקיים בשבת 2.6 תמר פרן מדווחת כי ההכנות לחג התנועה נמשכו כ- 3 שבועות. השקענו הרבה זמן להחליט מה אנחנו רוצים – איזה מבנים להקים. ברגע שהחלטנו על כיוון, עבדנו קשה והשקענו בבניית המתקנים ואכן המבנים קמו לשביעות רצוננו וחג התנועה היה מוצלח

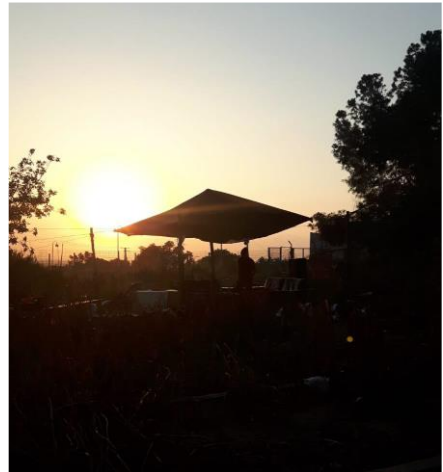
שכבת י"א ותהליך שנת שירות

במאי יצאו כעשרה חניכי שכבת י"א מכפר מנחם לכנס פתיחה וחשיפה לשנת שירות. בכנס שמעו אודות תהליך הבחירה של המסגרת ודחיית השירות הצבאי, על המיונים באשכולות השונים ונפגשו עם נציגים מקומנות שונות.

זהו מפגש ראשון לתהליך. אנו מקווים ששנת הי"ב תאפשר לכל אחד מחניכי השכבה למצוא את מקומו ואת המסגרת המתאימה לאופיו ולרצונותיו.

צוות מוגנות

- * בחודשים האחרונים הוקם ביישוב צוות מוגנות וחבריו הצטרפו לתכנית למידה במועצה האזורית.
- * ביוזמתו של גידי הוקמה סוכת "זולה" לנוער באזור הספארי וכבר מתוכננים בה מפגשים בנושאים מגוונים. תודה גידי!
- * מזמינים את כלל הורי היישוב להצטרף לצוות המוגנות ולקחת חלק פעיל בסיוורים ביישוב במהלך הקיץ.

מסע בני מצווה

- * בסוף השבוע האחרון של מאי יצאו 24 בני שכבת ז', מלווים בדגל, למסע בן 3 ימים מכפר מנחם אל עיר הבירה. הם רכבו כ-30 ק"מ באופניים, נסעו במשאית "טלטולית" בדרך בורמה, חוו פעילות ערכית בגן הלאומי "הקסטל", הלכו עוד כברת דרך של כ-20 ק"מ, התגברו על עליות וזיעה וחום הדרך ולנו בשטח משך שני לילות. בשבת עלו ברגל דרך עין כרם והר הרצל עד לגן המנורה שבסמוך לכנסת, למפגש מרגש עם המשפחות שחיכו שם.
- * הנערים הדריכו באתרים בדרך, הכירו את הארץ דרך הרגליים, חוו קשיים והתגברו עליהם, הזיעו וחוו אחוות קבוצה.
- * המסע הובל על ידי קבוצת הורים שזכו לאמון מצד כלל הורי הבנים ולשיתוף פעולה מרגש.

פסחים אחר הפמ"ח

דין ושון נאור תיארו את מסע בני המצווה לירושלים:
דין פתח ותיאר את היום הראשון:
רכבו באופניים מכפר מנחם 34 ק"מ, דרך שבילים.
התחלנו מהעיקול האדום שבהרחבה ומשם נסענו דרך השקדיות

והמשכנו עד רבדים לעידן אופן. המשכנו לרכוב עד לעינות סוסין, שם לנו. בערב החזירו את האופניים לכפר מנחם.

שון תיאר את היום השני והשלישי:

בתחילת היום השני (אחרי ארוחת בוקר) נסענו במשאית מגניבה בדרך בורמה. שם עצרנו על מאגר המים של ירושלים. משם נסענו לגן הלאומי קסטל וקיבלנו הדרכה על האזור ויצאנו למשחקי תחנות וחשיבה. בהמשך הדרך היו לוחות עם הסברים על המלחמה על הקסטל במלחמת העצמאות ונסענו למנהרה שחפרו במלחמת העצמאות ואז נכנסנו לכל מיני מערות וקיבלנו סרטון הסבר על המלחמה ושאלות התמצאות.

אכלנו צהריים והלכנו 8 ק"מ עד לחניון התחתון של הסטף, שם לנו.

ביום השלישי קבלנו כובעים וחולצות של המסע ויצאנו לדרך. שלומי המדריך הסביר לנו על צמחים ופרחים באזור ועל המאגר, שלידו הביוב – היה ממש מעניין.

הלכנו והגענו לדרך קוצנית, שם שיחקנו סימני דרך, שבסופם הגענו ממש לעין כרם. אכלנו ארוחת צהריים ויצאנו ברגל לעליות המובילות לירושלים. בנקודת עצירה אסף קורן ויריב בן דין כיבדו אותנו באבטיחים, שיחקנו במשחק אצבעות והמשכנו ברגל בתוך העיר ברחוב הרצל. בדרך תכננו את השיר שנשיר ברגע שנגיע. החלטנו על השיר של השומר הצעיר "ירושלים הנה אני בא" ושרנו אותו כשהגענו לכנסת, שם חיכו לנו ההורים, שלחו אותנו לאכול וחילקו לנו תעודות לסיום המסע. היה מאתגר וכיף.

ליאור דרון : לפני שבוע יצאנו למסע בני המצווה, מסע שיזמו ההורים שמטרתו יציאה מהבית והגעה

רגלית לירושלים, עיר הבירה שלנו, כחלק מהבנת התהליך הזה שנקרא בגרות.

יצאנו ביום חמישי בבוקר מכפר מנחם באופניים ורכבנו 34 ק"מ עד למקום שנקרא עין סוסין ליד דרך בורמה שם נשארנו לישון בלילה.

למחרת נסענו את דרך בורמה במשאית כמו שהאנשים ששחררו את ירושלים עשו, ואז הגענו לקסטל טיילנו שם ואפילו הגענו לראש הגבעה. לאחר מכן המשכנו במסע רגלי 8 ק"מ.

למחרת היום בשבת המשכנו במסע רגלי לכנסת, בדרך עברנו בשכונת עין כרם ולאחר הליכה ממושכת הגענו ליעדנו כנסת ישראל.

נכנסנו לגן הוורדים עם דגלים ובשירה גדולה שם חיכו לנו ההורים עם אוכל טעים שהביאו מהבית.

אחרי שאימצנו את כל גופינו סוף סוף הגענו ליעד המתבקש, ואני מרגיש שההתנסות לימדה אותי על בגרות מאמץ, והיה לי כייף עם כל החברים.

לאחר שהצטלמנו ונפגשנו עם ההורים כל ילד קיבל "תעודת סיום" ולאחר שאכלנו נסענו הביתה.

צילמה גילי אולסוואנג

עם תערוכת חולף העשירה בסוף סיון 2017-18

זו עונה רביעית בה אנחנו מסכמים פעילות אמנותית בחוגי ההעשרה. כמו בשנה הקודמת, גם השנה המשכנו בהכריות עם אמנים ואומנותם. התרכזנו בצורה וצבע, הזכרנו את האמנים – פיאט, מונדריאן, יעקב אגם וגם האמנית אורה שמואל – פסלת וציירת. ראינו מקצת מיצירותיהם, כשער כניסה לאמת האמנותית של יוצרים אלה. אך גם התמקדנו סביב פסלי חומר אשר "צמחו" בין אצבעותיהם של משתתפי החוג והגיעו לממדים – אורך, רוחב גובה ומשקל 1:1+. ככל שהמוצר גדול יותר, כן גדלה הבנת הילדים בפרטי העשייה והיישום. לא עוד מיניטורות קרמיות, אלא תפישה תכנונית, הדומה לתכנון אדריכל, בנייה וקונסטרוקציה. השנה, כמו בשנים הקודמות לא זנחנו את מרכיבי העשייה האמנותית והבנתה – רישום, בניה, צורה וצבע. למדנו התאמה של נושא לקווי המתאר, כמו משטח החתוך בעיגול ועליו רעיון המתקשר לקווי חוץ ופנים, מה שנקרא חיוב ושליה. מה שמוגש בתערוכה זו, הנו חלק זעיר מאין ספור תרגילים, שהתבצעו במהלך מפגשי שעה בשבוע- **שעת ההעשרה**. בטוחני, שרכישת מודעות זהירה וקצרה זו בתולדות האמנות, תניב פירות מידיים ובוואדי עם התבגרותם של יוצרים צעירים אלו. אכן, כוונה- חשיבה- וביצוע.

תודה להורים על האמון
ובעיקר לילדים על הביצוע.

שלכם
ובעיקר של הילדים.
משה 2018

התערוכה מתקיימת בחלקה על
רחבת חדר האוכל וכן בסטודיו סעידי.

מקיבוץ כפר מנחם, דרך יער חרובית וסובב תל צפית/ כתב וצילם יורם ירון
מתוך טבע הדברים החברה לחקר האדם והסובב גיליון 271 מאי 2018

קבוצת רוכבי האופניים synt רוכבת הפעם במסלול מעגלי באזור יער חרובית ותל צפית.

תיאור המסלול:

כפר מנחם הוקם כקיבוץ של השומר הצעיר בשנת 1939. בשנת 2007 הוקמה הרחבה קהילתית והיישוב מונה כיום יותר מ-1000 נפש. הקיבוץ מתפרנס מלול, רפת, גידולי שדה ומפעל מתכת ומוצרי חשמל.

לאחר התארגנות די ממושכת יצאנו לרכיבה בסביבות שעה תשע. יצאנו משערי הקבוץ ורכבנו צפונה בשולי מטעי השקדים. אחרי כ-30 מ' פנינו מזרחה והתחלנו לטפס לכיוון יער חרובית לאורך כשני ק"מ. הגענו לכביש שמוביל אל תחנת הכוח שבצפית, וירדנו בירידה תלולה ומהירה על הכביש כ-1.5 ק"מ משמאל לנו על הגבעה **ח'רבת לתון** ובראש גבעת חרובים שרידי חומה היקפית שרוחבה כשני מ'. פנינו שוב מזרחה וטיפסנו לתוך **יער חרובית** שניטע במערבה של שפלת יהודה, מדרום לכביש המקשר בין צומת ראם (מסמיה) ובית שמש (כביש 383), כ-7 ק"מ ממזרח לצומת ראם. היער משתרע על פני כ-8.000 דונם.

האזור שבו היער נטוע מאופיין בגבעות נמוכות, שפסגותיהן מתנשאות לגובה של כ-200 מ' מעל פני הים. הגבעות בנויות סלעי קירטון רכים, בגיאיות שבין הגבעות מצטברת שכבה עבה יחסית של קרקע, והיא מעובדת כיום כמו בעבר. בלב היער נמצאת פרשת המים של שני נחלים גדולים. הערוצים המתנקזים צפונה יורדים לנחל תמנה, מיובלי נחל שורק: הערוצים המתנקזים דרומה יורדים לנחל האלה, מיובלי נחל לכיש.

שם היער נגזר ממעברה ששמה היה חרובית, אשר קמה בשנת 1955 בקרבת מקום. במעברה שוכנו עולים מצפון אפריקה, שיועדו להתיישב במושבי לכיש. קק"ל העסיקה את העולים בעבודות הייעור, עד לפירוק המעברה בשנת 1959.

קק"ל הקימה ביער חרובית וסימנה דרכי רכב ושבילי אופניים. היער הוא גם בסיס יציאה מעולה לביקור בתל צפית. גולת הכותרת של יער חרובית הוא פארק הלוחם, שהוקם בשיתוף פעולה עם ארגון נכי צה"ל. הפארק מעניק לאנשים המרותקים לכיסאות גלגלים נגישות לשבילי טיול בחיק הטבע, לחניונים ולמתקני משחק וכושר גופני.

ואחרי עלייה קשה בגבעה, שחלקנו עלה ברגל, הגענו ל**מצפור יונתן**. הגבעה שעליה צומח החרוב נקראה בעבר ח'רבת אל-מנסיה. בשוליים המערביים של הגבעה הקימה קק"ל את מצפור יונתן-3 ספסלים מוצלים המשקיפים על הנוף היפה של מישור החוף הדרומי. המצפור נקרא על שמו של יונתן טופז, שנהרג בשנת 1992 בהתרסקות מטוס בפיליפינים. אפשר להגיע למצפור ברכב. אחרי אתנחתא קלה התפצלנו: חלק מאיתנו עשו את **סינגל חרובית**, וחלק אחר רכבו בדרך הלבנה. סינגל חרובית פרוס על פני תא שטח קטן יחסית, זהו שביל שמתפתל לאורך 13 ק"מ, ובו כל טוב, עליות, ירידות, פניות ומעברים טכניים. הרכיבה בשביל מצריכה יכולת פיזית וטכנית, אך גם הרוכבים המיומנים פחות יכולים לנסות להתמודד עם השביל. ההתמצאות בשביל חרובית קלה מאוד כיוון שזהו שביל צר ורציף, כמעט ללא קטעי קישור בשבילים רחבים.

בזמן גשם ומיד אחריו מומלץ להימנע מכניסה לשביל, הרכיבה מזיקה לתשתיות הקרקע, ומעברי הסלעים הופכים לחלקים מסוכנים.

לחניון יער בולגריה

חניון יער בולגריה הוא החניון הדרומי ביותר ביער חרובית. הוא נמצא כ-200 מ' בהמשך לדרך העפר דרומה מחניון אבירם ברכה. עצי אשל מטילים צל על שולחנות הפיקניק, והחניון מוקדש לזכרם של 11,343 יהודי מקדוניה, תרקיה ופירוט, שהובלו במלחמת העולם השנייה לטרבלינקה ונספו שם בשנת 1943. האנדרטה שביער מעניקה כבוד והוקרה לבני העם הבולגרי שנאבקו והצילו 49,000 מיהודי ארצם.

חניון יער בולגריה הוא נקודת מוצא לתל צפית ולדרך הקמה.

אחרי הפסקה המשכנו ברכיבה לאורך כשני ק"מ לכיוון תל צפית, החולש על כל האזור וחצינו את נחל האלה היפה והגענו ל**גן לאומי תל צפית** בדרך עפר שמסומנת אדום. אחרי כ-800 מ' הדרך חוצה את

ערוץ נחל האלה. המשכנו היישר לפנינו בדרך שמסומנת בשחור, אחרי עוד כ- 800 מ' פנינו מזרחה (שמאלה) בדרך עפר שמסומנת בשחור, הגישה לראש התל היא ברגל, מהלך דקות אחדות. מראש התל (213מ') נפרסת תצפית מרהיבה לכל העברים: הרי יהודה במזרח, גבעות שפלת יהודה מצפון ומדרום, ומישור החוף הדרומי במערב.

תל צפית מזוהה עם גת המקראית, אחת מ- 5 ערי פלישתים וכור מחצבתו של גוליית. בשנים האחרונות חופרת בתל משלחת חפירות של המכון לארכיאולוגיה באוניברסיטת בר אילן, בראשותו של פרופ' אהרון אמיר.

בחפירות התגלו ממצאים מרתקים מתקופת הברזל, התקופה שבה הייתה גת עיר פלישתית. אחד מהם הוא מזבח אבן עשוי מקשה אחת ולו שתי קרניים. מזבח כזה נפוץ בארצות הים האגאי, והוא מעיד על מוצא הפלישתים.

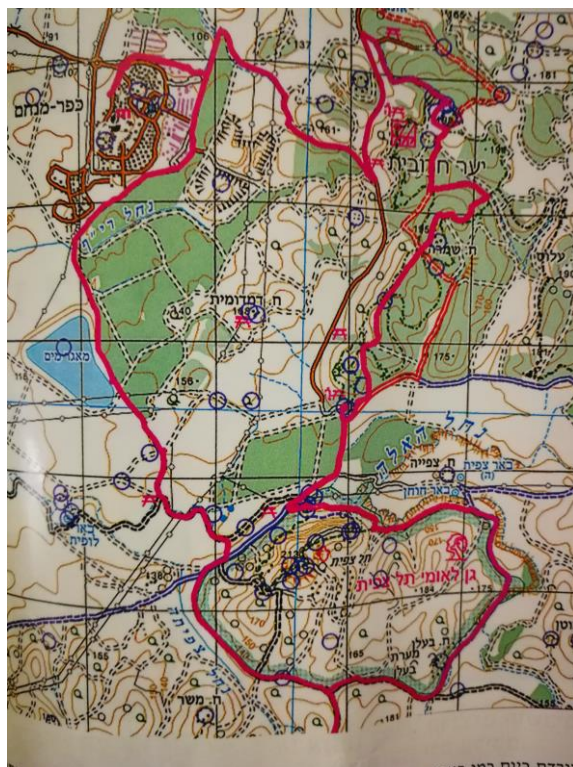
בתל צפית התגלתה שכבת שריפה עזה, והחוקרים מייחסים אותה לכיבוש גת בידי חזאל מלך ארם. אירוע זה נזכר במקרא (מלכים ב' י"ב, י"ח). החופרים גילו תעלה שמקיפה את התל ממזרח, מדרום וממערב. הם סבורים שזהו חפיר התקפי שבנה חזאל כאשר צר על גת.

לאחר הכיבוש של חזאל (מאה תשיעית לפנה"ס) ירדה גת מגדולתה. בשנת 1142 בנו הצלבנים בראש הגבעה מבצר ששמו היה "בלנש גארד" (המשמר הלבן). המבצר הזה הצטרף למבצרים שהוקמו בבית גוברין וביבנה כדי ליצור מערך מבוצר מול אשקלון, שנותרה בשליטת המצרים הפאטמים עד שנת 1135 מהתקופה הממלוכית התקיים במקום הכפר המוסלמי א-צאפי. פירוש השם הוא הטהור, הזך ונראה כי מקור השם במצוקי הקירטון המלבינים שנחשפים במערב התל. בתל מוצב כיום שילוט הסבר. לא טיפסנו על התל והמשכנו מזרחה. מסביב משתרעים שדות חיטה לקראת קציר. השיבולים מתנופפות ברוח הקלה, ועקבות של נחשים שחצו את הדרך הלבנה נראים מדי פעם.

מימין לנו תעלת המצור שהוקמה ע"י חזאל מלך ארם כנגד גת הפלישתית.

אחרי כשני ק"מ פנינו לכיוון דרום על הדרך הלבנה, מימין לנו **ח'רבת נעלן** שרידי ישוב ליד השביל הכחול. זהירות – מערה שעל פי הספר נגועה בקרציות קדחת המערות. בשיא הגובה יש בור פעמון עם קולומבריום קטן. במערה המזרחית נמצאת גת עם משטח דריכה מלבני ובור איסוף סגלגל.

עזבנו את נחל נעלן ופנינו מערבה בטיפוס לגבעה שאחריה ירדה להסתעפות שממנה מתחיל טיפוס מתמשך לכיוון יער צפית. כל האזור רצוף מערות. אחרי כקילומטר חזרתי למכונית ורכבתי לכיוון תחנת הכוח, בדרך ראיתי שני עופרים יפים שקיפצו בשדות. חציית את נחל האלה עברתי את מאגר המים הגדול – מאגר כפר מנחם (מאגר מרשים מאוד, שהיה מלא) המשכתי צפונה במקביל למטעים עד להרחבה של הקבוץ. החבורה הגיעה סמוך לשעה 14.00 התקפלנו והסיום היה בפונדק ורדה שבצומת ראם.

הביא לדפוס איתן קלנר

רשות העתיקות

מכפר מנחם לפרומא:

שרידי תעשיית יין בני כ-1500 נחשפו בעבודות לבניית תחנת הרכבת החדשה קריית מלאכי-יואב ממצאים של תעשיות שונות מהתקופות הביזנטית, הממלוכית והעות'מנית נחשפו בחפירת רשות העתיקות

בחפירות שקיימה בחודשים האחרונים רשות העתיקות כחלק מהכנות לסלילת כביש הגישה לקראת פתיחתה של תחנת הרכבת קריית מלאכי-יואב, נחשפו שרידי תעשיית יין מהתקופה הביזנטית (לפני כ-1500 שנים). בין הממצאים השונים נחשפה גת לייצור יין, שרוצפה באבני פסיפס לבנות וגדולות ובסמוך לה חצר ובה קנקני יין רבים האופייניים לתקופה, מסוג "קנקני עזה". בתקופה הביזנטית הייתה תעשיית היין באזור תעשיית ייצוא מפותחת וקנקנים מטיפוס "עזה", שמולאו ביין מקומי, הופצו לכל רחבי אגן הים התיכון ואזורים נוספים, ונמצאו באתרים במצרים, יוון, טורקיה, לוב, תימן, איטליה, גרמניה, בריטניה ועוד.

גם בתקופה הממלוכית (מאה 14 לספירה) נראה שהמקום המשיך לשמש כאזור תעשייה, ונמצאו בו כבשן לייצור כלי חרס ומתקנים נוספים. השרידים העתיקים נהרסו בחלקם עם בניית הכפר העות'מני "ח' אל-תינה", שכלל מבני מגורים, טאבונים ובורות שונים שנחפרו אל תוך השכבות הקדומות באתר. לדברי מנהלי החפירה מטעם רשות העתיקות, אורן שמואלי ויצחק וסל: "על אף הבניה מהתקופה המודרנית, הצלחנו לחשוף שרידים שונים המלמדים אותנו שהאזור הזה שימש ככל הנראה כאזור תעשייה, החל מהתקופה הביזנטית אז עיקר התעשייה כאן היה ייצור והפצה של יין וגם בתקופות מאוחרות יותר כמו התקופה הממלוכית אז ייצרו כאן מוצרים שונים בשימוש בכבשן ובמתקנים השונים."

בורות עות'מניים שנחפרו אל תוך רצפת הפסיפס של הגת. ממצא כלי חרס מהחפירה.
צילום: אמיל אלג'ם, רשות העתיקות
צילום: אורן שמואלי רשות העתיקות

סיקרי חוק עבודה הנוגעים לפקטור שנת הלימודים והחופש השלישי "תשע"ח

קיבוצים- שימו לב: למרות שאין עדיין פסיקה בנדון, קיים סיכוי גבוה כי העסקת בני הנוער של הקיבוץ עצמו כפופה למגבלות החוק. ככל שהקיבוץ מופרט יותר, והנערים מקבלים תמורה כספית, הסיכוי לתחולת החוק גבוה יותר!

גיל העסקה מינימלי – בחופשת הקיץ בלבד - 14 שנים.

בזמן הלימודים, שלא בחופשה: עד גיל 15 - אסורה העסקה

גיל 15-16 - מותרת העסקה רק אם לילד יש אישור ממשרד החינוך שהשלים חינוך חובה

גיל 16-18 - מותרת העסקה רק מחוץ לשעות הלימודים

לפי הנחיות האכיפה של משרד הכלכלה, נער מעל גיל 17.5 שסיים את לימודיו (כלומר מ-20.6) – ינהגו כלפיו כמו כלפי עובד מבוגר (כלומר יחולו הגבלות שעות נוספות ועבודה במנוחה שבועית כמו למבוגר); במקומות עבודה לגביהם קיים היתר להעסקת מבוגר במנוחה שבועית- מותר למעשה להעסיק גם בני 17.5 ומעלה.

בדיקות רפואיות

- העסקת נערה/ מותנית בבדיקה רפואית של רופא המשפחה, שייתן אישור רפואי להעסקתו.

- המעסיק חייב להחזיק בצילום תעודת הזהות של הנער, או של אחד ההורים (ובה הנספח המראה על גיל הילד).

- יש לשמור שני מסמכים אלה עד שנה לאחר תום העסקה.

שעות עבודה ומנוחה

- לא יועסק נער במנוחה השבועית, שהיא לפחות 36 שעות רצופות ותכלול:

לגבי נער יהודי – את יום השבת.

לגבי נער שאינו יהודי – את יום השבת או את היום הראשון או את יום השישי בשבוע, הכול לפי המקובל עליו כיום

המנוחה השבועית שלו (וזה חייב להיות יום קבוע)

- אין להעסיק נער, שטרם מלאו לו 16, יותר מ-8 שעות ליום עבודה ולא יותר מ-40 שעות בשבוע.

- צעירים בני 16 ומעלה, מותר להעסיקם עד 9 שעות ביום ובלבד ששבוע העבודה לא יעלה על 40 שעות שבועיות.

עבודה בשעות נוספות- אסורה!

- אין להעסיק נער מתחת לגיל 16 בלילה בשעות שבין 20.00 לבין 08.00 בבוקר, ובגיל 16-18 עד 22.00

- בחופשות רשמיות מבתי הספר, מותר להעסיק "צעיר" (בין הגילים 16 עד 18 בלבד!) עד חצות, בתנאי שאחרי השעה 23:00 המעסיק צריך להסיעו הביתה.

- ביום עבודה בן 6 שעות ומעלה, חובה לתת לנער הפסקה של 3/4 שעה לפחות, מזה 1/2 שעה רצופה.

אסורה העבודה במקומות מסוימים ובעבודות מסוימות, בעיקר במכונות, בתהליכי ייצור, במתקני ליזר, בסביבת

כימיקלים מסוכנים, ובבתי חולים ועוד. קיימות הגבלות על נשיאת מטענים והעברתם.

פירוט נוסף ראו <http://www.shalhevet.co.il/Info.asp?pageID=304>

החזר הוצאות נסיעה מגיע, בנוסף לשכר, גם לנער, כלכל עובד.

חופשה שנתית תחושב כפדיון (למי שעבד פחות מ-75 ימים) לפי 5% מכלל שכרו של הנער בתקופת עבודתו.

תעריפי שכר מינימום לנוער, בתוקף אפריל 2018 (שכר שעה = 1/173 משכר חודש)

גיל	אחוז משכר מינימום למבוגר	שכר חודשי - עד 40 שעות שבועיות שכר לשעה
עד 16	70%	3,710 ₪
עד 17	75%	3,975 ₪
עד 18	83%	4,400 ₪

ככה אתם פוקת מאלכה

ממלכת ישראל המאוחדת התקיימה כ-100 שנה. היא התפרקה, יהודה וישראל התפצלו, העם נשלח אל אסון גדול, והממלכה לא שבה יותר אל העולם. 2000 שנות ייסורים אחר כך, קמה מדינת ישראל. היא קיימת כ-70 שנה. היום אנו יושבים לבטח על אדמתנו, מעצמה אזורית משגשגת, שיש בה הרבה ליקויים, אבל עוד יותר במה להתגאות. הסכנה לפירוק המדינה ופיצול העם, אינה יותר משמועה רחוקה, היסטוריה מוגזמת, פטפוט של רואי שחורות. כי לנו, הרי, זה לא יקרה שוב.

האמנם? במרחק של כ-50 או 100 שנה קדימה - חלקיק שנייה בציר ההיסטוריה - האם התסריט הרע הזה כל כך מופרך? ממלכת של ישראל היום, בתוכה פנימה, הולכת ונעשית מקוטבת על פני ציר אחד מרכזי. למרבה האירוניה, הציר הזה נקרא "יהדות". ממש כה: פרקטיקות היהדות השונות של בני העם היהודי בישראל, מן האורתודוקסיה ועד לחילוניות, הן אלה שקורעות אותו מבפנים. אכן: היהדות היא שער הכניסה למדינה. היא מרכיב יסודי בהיסטוריה, בתרבות, בשפה, בתעודת הזהות הפרטית של כל אחד. אבל היא גם עומדת מעל כל מוקדי החיכוך המשמעותיים בין אזרחי ישראל.

מהן האדמות עליהן אנחנו יושבים, ומכוח מה אנו מחזיקים בהם? מהם בכלל הגבולות שלנו, החיצוניים וגם המוסריים? מי בכלל רשאי לבוא בשערי העם היהודי, ובאיזה אופן יעשה כן? למי היהדות שלנו מתירה, או בעצם על מי היא מעזה לאסור, להינשא ולהקים משפחה? מה היא מתירה לנו לאכול וללבוש, מתי לעבוד או להינפש – ושוב, מדוע שהיא תאסור בכלל? מה הקשר בין מידת דבקוֹתנו באמונה ובדת, לבין חובת ההגנה על המדינה? איך מעצבת יהדותנו את יחסנו לנשים, פליטים ומיעוטים?

אלה הן כמה מבעיות הליבה, המפלגות את הציבור הישראלי כבר עתה לשני מחנות גדולים, במה שרבים מכנים כבר היום, "יהודה" ו"ישראל". בעיות יסוד שאפשר לשכוח, ליתר דיוק לדחוק קצת למטה, כל עוד יש התלכדות במאבק מול אויב משותף חיצוני. עד שהדבר הזה לבדו כבר לא מספיק. כי אם המשותף לכולנו הוא רק מועד כניסתנו יחד למקלט ב"צבע אדום", מה נשאר פה משותף ביום המחרת של "שרב כבד"?

מאלף לקרוא שוב על פילוג הממלכה המאוחדת, כאילו הדברים נכתבים עתה. סיבה אחת שהושמטה מדברי הימים, "חטאי שלמה". נטען שמלכנו, החכם באדם, יצא לתרבות רעה, התיוון, התחלן, נעשה ליברלי מדי, פתוח מדי, סובלני מדי, כמעט היינו אומרים: שכח מה זה

להיות יהודי. והסיבה השניה, כמה פרוזאי: כסף. אף אחד לא אוהב לשלם יותר מדי מסים. לא בתקופת רחבעם, לא היום, לא אף פעם. ובטח שאני לא רוצה לשלם עבור האחרים.

מתישהו, שאף אחד לא יתפלא, תגיע הזעקה הזו גם לחברה הישראלית המודרנית. "למה שנשלם עבור כל ה-" – השלימו כאן: התנחלויות, כבישים, עמותות דת, עמותות זכויות אדם, זרמי חינוך נפרדים, תרבות אליטיסטית מדי, מימון המרכז השבע – וזה לא ייגמר. "למה שאני אשלם עבורך?": כשיש מחלוקת עקרונית בין בני זוג, שאלת הכסף תהפוך לנפץ המייד שמרסק את כל המשפחה. והתלות שלנו בכסף, מה לעשות, לא הוקלה מאז ימי רחבעם. להיפך.

שלטון שנתפס כמנותק ואכזרי מצדו האחד של העם, מרידה בסממני ריבונות כמו חוק ומשפט, חלוקה פיזית, גיאוגרפית ושבתית, ואי נשיאה בנטל משותף של מס או צבא – הנה ככה מתפרקת ממלכה. וכל צד משוכנע שגנבו לו את המדינה. כמובן, כולם נורא צודקים. רק ייקח אחר כך, כמה, אי אילו אלפי שנה, להבין כמה בעצם טעו.

יהודה נוריאל הוא עיתונאי

ב- 13.6 ירד המלקוש – 6 מ"מ גשם.
בעונת הגשמים תשע"ח ירדו 355.8 מ"מ גשם.

איהודית ושלומי אלל ואבישי וכל המשפחה בפכות חמות אהולדת הבת והנכדה שיפ.

לאמנון ואליז אסאני ועיזן וכל המשפחה
בפכות חמות אהולדת הבן והנכד מיכאל.

תודה מיוחזת אסמאיה אולצברג על עזרתה בהפקת הסלון.
